

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/29.02.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №10/16.04,2024 г.)

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИКОНОМИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ“

ЗА СПЕЦ: Всички специалности; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2

СЕМЕСТЪР: 3

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 120 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 4

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В Т.Ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	108

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Стоянка Георгиева)

2.
(гл. ас. д-р Петя Ангелова)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Десислава Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

Курсът на обучение по дисциплината „Икономическа психология“ има за цел да разгледа психологическите детерминанти на икономическото поведение на хората в тяхната практическа дейност. Акцентира се върху основни конструкти от психологията на личността: Аз-образ и самооценка; темперамент; потребности и мотивация; емоции и емоционална регулация; ролята на наследствеността и на средата при формирането на личността; психично здраве и личностна патология; психичен стрес; социален конструктивизъм на нормата и патологията.

Изучаваното учебно съдържание дава **знание и разбиране** по отношение на:

- икономическата психика и икономическото поведение на индивидуално равнище;
- психологическият аспект на икономическото поведение от гледна точка на социално-психологическите взаимодействия и отношения между индивидите в социалните групи;
- психологическите параметри на потребителското поведение;
- психологическите аспекти на формиране и развитие на комуникативните умения.

Получените знания ще намерят отражение във формирането на **умения** за:

- анализ на психологическите параметри на индивидуалното и групово поведение на хората като предпоставка за успешна бизнес дейност;
- изготвяне на психологически характеристики на различни икономически субекти с оглед по-пълно използване на техния потенциал и успешно управление на дейността им;
- самопознание, самоизследване и осъществяване на трансформации в процеса на самоидентификация на личността;
- усъвършенстване на качеството на междуличностно и делово общуване.

Дисциплината изгражда психологическа култура за изследване на психологията на личността, характера на човешките взаимоотношения в деловата сфера и междуличностните взаимодействия.

Учебната дисциплина „Икономическа психология“ предоставя възможности за формиране на следните компетентности: езикова грамотност; личностна компетентност; компетентност на културна осведоменост и изява.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	Тема първа. Въведение в психологията
1.1.	Психологията като наука
1.2.	Методи на психологически изследвания
1.3.	Психология на личността и човешките отношения. Психология на макро социалните процеси, структури и общности

1.4.	Предмет и задачи на икономическата психология
2.	Тема втора. Личността в икономическата дейност
2.1.	Предметна област на психологията на личността
2.2.	Теории за личността. Социални и политически аспекти на науките за личността
2.3.	Индивидуални личностни различия – темперамент, интровертност и екстравертност, когнитивни стилове, локализация на контрола
2.4.	Характерологични особености на личността (интегрален портрет на характера)
2.5.	Инструменти за систематизиране и отразяване на индивидуалните различия
3.	Тема трета. Икономическо поведение на личността
3.1.	„Просоциално“ поведение. Възникване на организациите – основни фактори и психологически детерминанти
3.2.	Трудовото поведение – предпоставка за икономическо поведение
3.3.	Типове трудова етика и изменение на отношението към труда
3.4.	Организационна социализация на индивида. Аспекти на самооценката в икономическата дейност
4.	Тема четвърта. Индивидуални параметри на трудовото поведение
4.1.	Способности и интелект. Типове интелигентност
4.2.	Професионална пригодност
4.3.	Видове емоции и емоционални състояния. Теории за емоциите
4.4.	Ценности, ценностна система и ценностна ориентация. Типология на ценностите (инструментални и терминални ценности)
4.5.	Аз-ът на личността и поведението („Аз-образ“: самопознание – самооценка – поведение)
4.6.	Аз-концепция и идентичност
5.	Тема пета. Ефективно поведение и мотивация
5.1.	Мотивацията като теоретико-приложен феномен. Измерения на мотивацията в индивидуалното и груповото поведение
5.2.	Класически мотивационни теории. Интегративни тенденции, модели и подходи
5.3.	Социално сравнение и социален обмен в трудовата дейност
5.4.	Психологически договор и мотивация. Модели за взаимодействие между професионална реализация и личен живот
6.	Тема шеста. Психология на потреблението
6.1.	Теорията за потребителските общества. Потребителско поведение и култура
6.2.	Психологически фактори влияещи върху потребителското поведение на личността. Аз-концепция и символно потребление
6.3.	Престижът като мотив за потребление (демонстративно, статусно и престижно потребление)
6.4.	Когнитивни и емоционални компоненти на потребителското поведение. Психология на масовия потребител
7.	Тема седма. Психология на рекламата
7.1.	Влияние на основните психологически направления и теории върху развитието на рекламните комуникации
7.2.	Рекламно-психологически модели за въздействие върху реципиентите. Избор на основен рекламно-психологически модел
7.3.	Психологическо въздействие (когнитивно, афективно, сугестивно, поведенческо, сетивно) на рекламните послания. Психология на цветовете в рекламата
7.4.	Морална и правна регламентация на рекламната дейност
8.	Тема осма. Социална психология на групите

8.1.	Психологически детерминанти на асоциирането („социално улеснение“; конформизъм спрямо социални влияния; необходимост от социално сравнение). Феноменът „групова психика“
8.2.	Дефиниране и специфика на понятието група. Видове групи
8.3.	Малката група като социално-психологическа категория. Културалните различия в работните групи и тяхната ефективност
8.4.	Масови социално-психологически явления и масови психични феномени (големи социални групи; тълпа; паника; слухове и др.)
9.	Тема девета. Психология на лидерството
9.1.	Предизвикателствата пред мениджмънта и лидерството. Лидери и ръководители – диференциация на понятията
9.2.	Теории за лидерството. Лидерството – ръководство чрез влияние
9.3.	Психодинамични свойства на лидера. Нарцисизъм и лидерство
9.4.	Лидерски и мениджърски стилове (същност, разграничение и измерения)
10.	Тема десета. Организационни конфликти и управление на стреса
10.1.	Конфликтът в дейността на организацията. Видове конфликти (междугрупов, междуличностен, вътрешноличностен)
10.2.	Психологически подходи и стилове за управление на конфликтните ситуации
10.3.	Психичният стрес в организацията – аспекти и фази на развитие
10.4.	Източници на стрес и профилактика
10.5.	Модел за изследване на психичния стрес в организационна среда
11.	Тема единадесета. Психология на междуличностните отношения и комуникациите
11.1.	Общуването като социално-психичен феномен
11.2.	Комуникациите като обмен на информация (вербална, невербална и убеждаваща комуникация)
11.3.	Същност и специфика на деловото общуване. Основни аспекти – комуникативен (обмен на информация), интерактивен (взаимодействие и съвместна дейност) и перцептивен (възприемане и разбиране)
11.4.	Приложни измерения на деловото общуване – комуникативни бариери; ефекти в междуличностните отношения; типове събеседници и тактики на поведение
11.5.	Интуицията и невербалните сигнали в процеса на вземане на решения и водене на преговори

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

В представянето на методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината се описва използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- *учебни ресурси: електронни учебници (включително такива, качени в системата Moodle), учебници (електронен каталог на библиотеката на ИУ-Варна).*
- *учебни дейности: изготвяне на курсова работа; тестове за самоизследване и самооценка; работа с научна литература, придобиване на умения за разработване на библиография и осъществяване на научно изследване.*

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инstrukция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА²	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест за проверка на знанията	1	20
1.2.	Курсова работа	1	30
1.3.	Тестове за самооценка на личностните характеристики	1	10
Общо за семестриалното оценяване:		3	60
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (тест)	1	48
Общо за сесийното оценяване:		1	48
Общо за всички форми на контрол:		4	108

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Икономическа психология“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Стойнешка, Р. Икономическа психология. Варна: „Наука и икономика“, 2014.
3. Барет, Д. Професионални тестове за самооценка на вашите способности, личност и мотивация. София: Фокус, 2003.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Крейгхед, У. Енциклопедия по психология и поведенческа наука. София: Наука и изкуство, 2008.
2. Данов, Д. Метафизика на икономическата психология. София: ИК-УНСС, 2023.
3. Никова, Д. Проблеми на социалната психология. София: УИ „Стопанство“, 2010.
4. Шираев, Е., Леви, Д. Межкултурна психология. Критично мислене и съвременни приложения. София: Изток-Запад, 2019.
5. Никова, Д. Проблеми на социалната психология. София: УИ Стопанство, 2010.
6. Фърман, Е., Индивидуалните различия на работното място. София: „Изток – Запад“ 2012.
7. Иванов, Д. Психология на лидерството. София: ИК-УНСС, 2008.

² При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

8. Проданов, М., Психология на убеждаването и влиянията. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2011.
9. Голмън, Д. Емоционална интелигентност. София: КИБЕА, 2000.
10. Паунов, М. Организационно поведение. София: СИЕЛА, 2013.
11. Иванов, Д. Психология на лидерството. София: ИК-УНСС, 2008.
12. Панайотов, Д. Психология на бизнеса. София: СИЕЛА, 2001.